

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **B. P.**, zastoupen Mgr. Martinem Urbáškem, advokátem, se sídlem Bráfova 50, Třebíč proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 5. 2012, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 11. 2012, č. j. 33 Ad 27/2012 - 39,

takto:

Kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 11. 2012, č. j. 33 Ad 27/2012 - 39, **se přiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

Krajský soud v Brně pro zjištěné vady řízení ve smyslu § 78 odst. 1 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobce v záhlaví uvedeným rozsudkem zrušil rozhodnutí žalované (dále též „stěžovatelka“) ze dne 16. 5. 2012, č. j. X, a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Tímto rozhodnutím žalované byly zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí žalované 14. 3. 2012, kterým žalovaná podle čl. II bodu 13, věty první zákona č. 306/2008 Sb. a podle § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění snížila žalobci výši invalidního důchodu pro invaliditu I. stupně vypláceného ve výši invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně od 6. 6. 2012 na výši invalidního důchodu pro invaliditu I. stupně. Invalidní důchod pro invaliditu I. stupně činil 5 228 Kč měsíčně.

V kasační stížnosti stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Brně napadený kasační stížností zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Stěžovatelka zároveň požádala Nejvyšší správní soud o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Svůj návrh na přiznání odkladného účinku stěžovatelka zdůvodnila tak, že pokud Nejvyšší správní soud zruší rozsudek Krajského soudu v Brně napadený kasační stížností, kterým bylo rozhodnutí stěžovatelky zrušeno, dostane se věc do stadia nového posouzení žaloby. Krajský soud, vázán názorem Nejvyššího správního soudu, by mohl rozhodnout opačně, což by mělo za následek, že by

původně zrušené rozhodnutí stěžovatelky „obživlo“. Důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu by již však nebylo zrušení rozhodnutí vydaného stěžovatelkou v mezidobí k realizaci původního rozsudku Krajského soudu v Brně. Nastala by tak situace, kdy by vedle sebe existovala dvě opačná rozhodnutí o téže věci. Jde o nežádoucí výsledek, který je existujícími procesními instituty prakticky neřešitelný. V daném případě by rozhodnutí o původní žalobě ztratilo smysl, což by vedlo, podle názoru stěžovatelky, k naplnění pojmu „nenahraditelné újmy“, jejíž vznik je jednou z podmínek přiznání odkladného účinku ve smyslu ust. § 73 odst. 2 s. ř. s., na nějž odkazuje § 107 citovaného zákona.

Žalobce se k návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vyjádřil podáním ze dne 23. 1. 2013. Žalobce nesouhlasí s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti, zdůrazňuje, že je to on, komu vzniká újma, když již několik měsíců nedostává invalidní důchod, který mu náleží, a to z důvodu nesporného a v kasační stížnosti nezpochybněného pochybení stěžovatelky při zkoumání jeho zdravotního stavu v roce 2011. Žalobce uvádí, že k přiznání odkladného účinku vyžaduje zákon kumulativní splnění tří podmínek: vznik nenahraditelné újmy u stěžovatelky, nemožnost zásahu do práv třetích osob nepřiměřeným způsobem a neexistenci rozporu s veřejným zájmem. Z dikce zákona, zejména ze spojení „na návrh žalobce“ také vyplývá, že přiznání odkladného účinku může navrhopvat osoba, která se domáhá ochrany svých práv v postavení žalobce proti správnímu orgánu v postavení žalovaného. U stěžovatele jako správního orgánu tedy lze uvažovat o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jenom ve zcela výjimečných případech, které popisuje judikatura (odkaz na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2009 - 49).

Podle názoru stěžovatele je argumentace stěžovatelky založena pouze na procesních důvodech možné existence dvou odlišných rozhodnutí a fakticky ani ona sama nijak přímo nezpochybňuje nárok žalobce, který mu v důsledku nesprávně zjištěného zdravotního stavu upřela, proto je namístě nepřiznat odkladný účinek kasační stížnosti stěžovatelky. Stěžovatelka měla podle názoru žalobce postupovat v této věci podle pravidla, že po zrušení rozhodnutí správního orgánu je jeho povinností pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, a to bez ohledu na to, zda byla ve věci podána kasační stížnost. Procesní problém popisovaný stěžovatelkou v návrhu na přiznání odkladného účinku nemůže být řešen na úkor žalobce v pozici, ve které se nachází. (Žalobce upozorňuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 6 Ads 8/2012 - 28.)

Podle ustanovení § 107 s. ř. s., nemá kasační stížnost odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Přitom přiměřeně užije ustanovení § 73 odst. 2 až 5. Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Podle § 73 odst. 3 s. ř. s. se přiznáním odkladného účinku pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.

Jak již Nejvyšší správní soud ve své četné judikatuře konstatoval, poskytují soudy ve správním soudnictví primárně ochranu subjektivním veřejným právům a rovněž institut

odkladného účinku je koncipován především jako dočasná procesní ochrana žalobce – účastníka správního řízení – před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého správního rozhodnutí, jsou-li pro to splněny zákonem předepsané podmínky. Situace, kdy bude možno dovozovat vznik újmy na straně žalovaného správního orgánu v důsledku rozhodnutí krajského soudu, tak budou nepochybně představitelné v poněkud omezenější míře, než jak tomu bude na straně žalobce. [Podle dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu tak např. nelze spatřovat nenahraditelnou újmu způsobenou žalovanému v tom, že mu bude krajským soudem uložena povinnost vyplatit žalobci dávku důchodového pojištění, přeplatek na dani apod. (srov. usnesení č. j. 6 Ads 99/2006 - 33 ze dne 20. 9. 2006 či usnesení č. j. 1 Afs 106/2004 - 49 ze dne 5. 1. 2005, publ. pod č. 982/2006 Sb. NSS)].

S ohledem na zásadu rovnosti účastníků řízení před soudem nicméně nelze žalovanému správnímu orgánu upírat právo obrátit se v případě nesouhlasu s výsledky soudního přezkumu provedeného krajským soudem na Nejvyšší správní soud s kasační stížností. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, pak zásadně platí, že zruší-li krajský soud rozhodnutí správního orgánu, je povinností správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost. V témže usnesení však rozšířený senát Nejvyššího správního soudu poukázal i na možné negativní dopady, které mohou nastat v souvislosti s přezkumem rozsudku krajského soudu, jímž bylo zrušeno správní rozhodnutí, na základě kasační stížnosti podané žalovaným. Nejvyšší správní soud uvedl, že za situace, kdy by byl takový rozsudek krajského soudu zrušen, dostala by se věc do stadia nového posuzování žaloby krajským soudem. Ten, vázán právním názorem kasačního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), může rozhodnout o zákonnosti správního rozhodnutí opačně, načež původní (zrušené) správní rozhodnutí „obživne“, aniž by důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu bylo současné zrušení v mezidobí případně vydaného dalšího správního rozhodnutí. Vedle sebe tu tak mohou být dvě odlišná či dokonce opačná správní rozhodnutí o téže věci. Při odhlédnutí od situace, že i nové rozhodnutí krajského soudu může být napadeno kasační stížností, stejně tak jako nové správní rozhodnutí další žalobou, následně rozsudek krajského soudu také kasační stížností, jde jistě o výsledek nežádoucí a procesními instituty příslušných správních procesních předpisů obtížně řešitelný. Nejvyšší správní soud připustil, že takový případ lze řešit přiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud vycházející z uvedeného názoru rozšířeného senátu tak dospěl k závěru, že ve zmíněném možném nežádoucím právním i procesním stavu lze u stěžovatelky shledat újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. pro rozpor s principem právní jistoty. Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ochrání i právní jistotu žalobce, jakožto účastníka řízení o přezkum tolika jednoho správního rozhodnutí; nelze totiž vyloučit, že stěžovatelka ani ve správním řízení, ač zavázána právním názorem krajského soudu, žalobcovým námitkám opětovně nevyhoví.

Nejvyšší správní soud dále k námitkám žalobce konstatuje, že podle ust. § 55 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění nárok na důchod nezaniká uplynutím času, zaniká pouze nárok na výplatu důchodu uplynutím pětileté lhůty, která však neběží

po dobu řízení o důchodu. Nejvyšší správní soud tedy neshledává, že by okamžitým nenastoupením účinků rozhodnutí mohla vzniknout žalobci natolik závažná újma, aby odůvodňovala nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že pozastavení účinků napadeného rozsudku krajského soudu neúměrně nezvýhodní stěžovatelku oproti žalobci; jelikož Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný rozpor s důležitým veřejným zájmem, rozhodl, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení. Tímto rozhodnutím o odkladném účinku však Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. února 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu